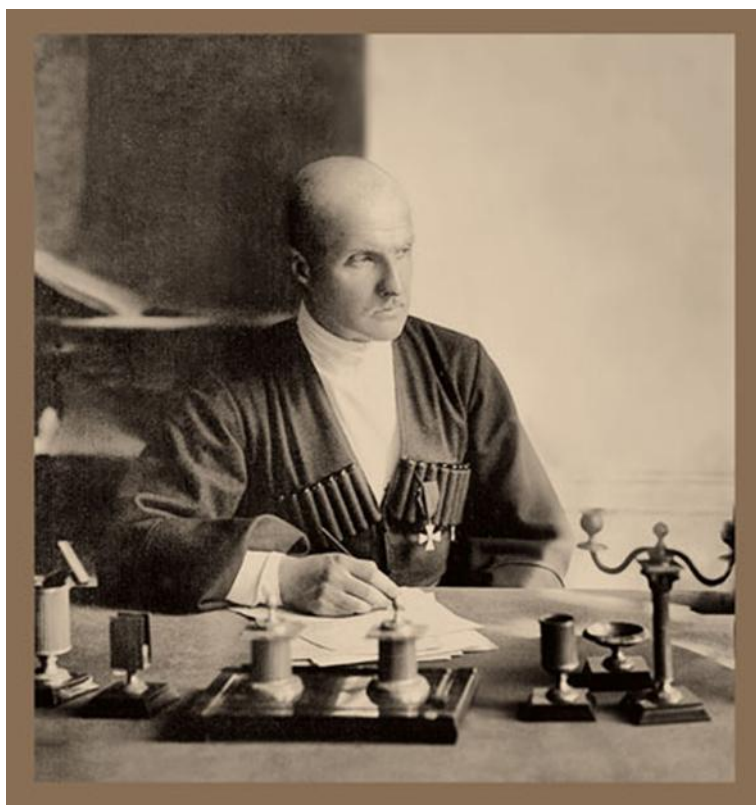

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА**

ОСТАННІЙ ГЕТЬМАН УКРАЇНИ

**До 150 – річчя від дня народження Павла Петровича
Скоропадського**

Київ 2023

Останній гетьман України. : до 150 – річчя від дня народження П. П. Скоропадського : бібліографічний огляд /укладачі : завідувача інформаційно – бібліографічним відділом Л.В. Колісник, головний бібліограф Валітова Н. Д. – Київ : НТУ. 2023. – 22 с.

Відповідальний за випуск: директор бібліотеки НТУ О. М. Мірошник.

У цьому огляді основна увага спрямована на розкриття планів та дій Павла Скоропадського у сфері науки. Висвітлена його роль у створенні Української академії наук у Києві 1918 року.

Оцінювати гетьмана Скоропадського можна і як «лиходія», і як «праведника», але саме своєю неоднозначністю він і цікавий. Лев Троцький називав його українським Бонапартом, генерал Денікін — другим Мазепою. Ким же він був насправді?

Книги, які ми пропонуємо Вашій увазі допоможуть сформувати неупереджене уявлення про суперечливу постать Павла Скоропадського.

Павло Петрович Скоропадський – останній гетьман України, талановитий воєначальник і палкий патріот України, якому вдалося в надзвичайно важливих умовах революції та громадянської війни провести фундаментальні державні реформи в Україні, зайнятись держаним будівництвом молодої української держави. Нащадок гетьманського роду, шанувальник козацької слави, він зміг відродити національні традиції, створивши моду на все українське.

Представники роду Скоропадських здавна славилися високою освітою, яку вони здобували в найкращих навчальних закладах в Україні та за кордоном. Про високий освітній рівень братів Скоропадських свідчить їхнє перебування в складі еліти Гетьманщини.

Павла Скоропадського не можна за формальними ознаками вважати високоосвіченою людиною. До десяти років Павло навчався з домашніми гувернерами. Згідно з тодішніми шляхетськими традиціями, молоді аристократи мали здобувати військову освіту, і Павло 1886 року вступив до Пажеського корпусу і не продовжив навчання в якомусь іншому навчальному закладі. Проте природний живий розум, набута життєвим досвідом здатність до всебічного аналізу подій, що відбувались, навіть політичного прогнозування, постійна самоосвіта допомогли йому вправно орієнтуватися в поточних і перспективних проблемах. Мав значне коло читання, спілкування. Все це дозволяло йому орієнтуватися в багатьох питаннях.

Події 1918 р. і створення Української академії наук (що існує й донині) стало результатом тривалого підготовчого періоду внутрішнього розвитку української науки і гуртування українських науковців. По-друге, політичні можливості для заснування Академії наук в Україні виникли лише після повалення царату, розладу Російської імперії й у наслідок подій Української революції 1917 – 1921 років. По-третє, саме 1918 р. за Української Держави і завдяки її очільникові Павлу Скоропадському сформувалися унікальні історичні умови, що нарешті уможливило створення української Академії наук.

Скоропадський став справжнім фундатором Української академії наук, забезпечивши її заснування, фінансування і розміщення. Він взяв на себе

справу призначення перших 12 академіків УАН і затвердження її Голови-президента, а також Статуту Академії, штату, мережі академічних інституцій. УАН розпочала свою не лише номінальну, але і фактичну діяльність у листопаді 1918 р. Одні дослідники називають його «гетьманом-українізатором». При цьому нагадують, що це за його правління були відкриті українські державні університети в Києві та Кам'янці-Подільському, історико-філологічний факультет у Полтаві, створені Державний український архів, Національна галерея мистецтв, Український історичний музей, Українська національна бібліотека, Український театр драми і опери, Українська державна капела, Український симфонічний оркестр.

У процесі заснування Академії був вагомим людський чинник. В цей час в Україні перебував і працював всесвітньо відомий академік Російської академії наук В. Вернадський, який уже давно виношував ідеї докорінного реформування системи наукових досліджень. Додатково треба висвітлити причини, які поставили петроградського академіка В. Вернадського на чолі ініціативної групи «академічної революції», а згодом – і всієї Академії. Адже існували інші постаті, які могли б очолити Академію наук. Вернадського було запрошено до участі в Комісії для вироблення законопроекту про заснування УАН як керівника цієї комісії в статусі фахового експерта. Але він так і не став громадянином Української Держави, що створило певну правову колізію. Тому обов'язково слід наголосити на ролі гетьмана в цих подіях, адже саме від його рішення залежало питання визначення кандидатури і призначення першого Голови-президента УАН. Створення УАН було напряму пов'язана з діяльністю гетьмана, яка мала на меті зміцнення Української Держави, її суверенітету, політичної й економічної незалежності, повноцінного культурного розвитку. Павло Скоропадський, виходячи зі свого життєвого досвіду, уявляв і розумів значення розвитку наукової думки, освіти та культури для процвітання держави, всього Українського народу. Разом з тим він також усвідомлював значення світового розвитку науки, виступав за засвоєння вітчизняними науковцями досягнень інших народів. Він цілком підтримував орієнтацію батьків-засновників Академії на використання іноземних зразків.

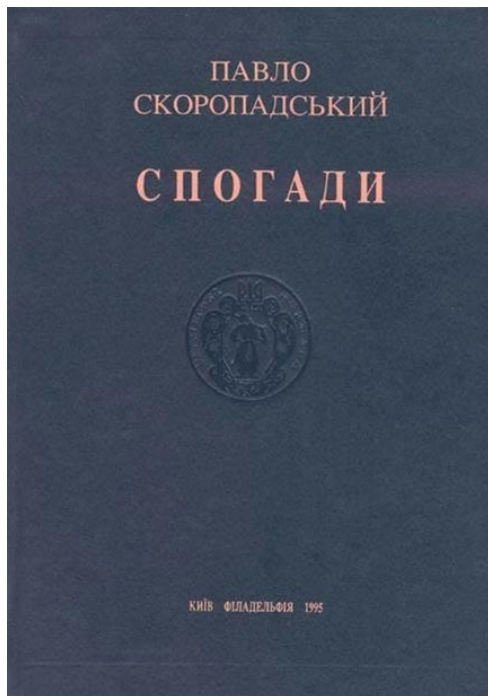
На піку творчого прожитку були багато українських науковців, насамперед професор М. Грушевський, історик, літературознавець. Вагомим, вартими всесвітнього визнання були наукові досягнення інших українських вчених: економіста М. Туган-Барановського, сходознавця і літературознавця А. Кримського, біолога М. Кащенка, історика Д. Багалія, Філолога С. Смаль-Стоцького, механіка та матеріалознавця С.Тимошенка й ін., які становили кістяк першого складу академіків УАН. Їхній доробок засвідчував високий

рівень розвитку української національної науки, ступінь її зрілості, який дозволив створити власний повноцінний академічний центр, спираючись виключно на українські наукові сили, без залучення науковців інших країн.

Павло Скоропадський особисто ніколи не претендував і не міг би претендувати на звання академіка чи посаду Президента Української академії наук. Такий приклад надавала Російська імперія. Зрозуміло, що у ХХ ст. керівником наукового центру держави має бути тільки справній науковець, а не політичний чи державний діяч.

Виступаючи з промовою на відкритті Українського державного університету в Києві 6 жовтня 1918р., гетьман всієї України торкнувся української історії. Він зазначав: «...в сьогоднішній день, коли ми кладемо найбільшу основу української науки, ми повинні перш на все з вдячністю згадати про тих історичних діячів, які у свій час також прямувати до цієї високої мети. Імення гетьмана Сагайдачного, Богдана Хмельницького, Виговського, Дорошенка, а особливо Мазепи, як поборників і заступників народної освіти на Україні повинні назавше залишитися на сторінках історії української академії».

Академія наук України – це історичне надбання нашої держави, всього українського народу. Її збереження, подальше існування, модернізація відповідають сучасним потребам культурного, наукового, науково-технічного та економічного розвитку суспільства, завданням успішності, стабільності, обороноздатності держави.

Скоропадський П. Спогади. Кінець 1917 – грудень 1918. – Київ: Філадельфія, 1995. – 493 с.

Павло Скоропадський – особа, навколо якої тривалий час точилися неабиякі дискусії в українській історіографії – від відвертої ідеалізації його діяльності прихильниками гетьмана до не менш відвертої, навіть часто фальсифікованої критики всіх його політичних кроків радянськими істориками та соціалістичними діячами в діаспорі. Сьогодні постала потреба об'єктивного висвітлення життя і діяльності П.Скоропадського як у контексті

загальноукраїнської історії, так і в плані пізнання його як особистості. Нарис спогадів останнього гетьмана України, що пропонується читачеві, дає можливість відчувати внутрішній світ цієї безумовно видатної постаті в українській історії, побачити і зрозуміти світогляд Скоропадського, його оцінку подій, які переживала українська земля у важкі роки революції і в епіцентрі яких певний час він перебував.

Скоропадський П. Спогади: кінець 1917 – грудень 1918/ упорядник Ігор Гирич.- Київ: Наш формат, 2016. – 480 с.

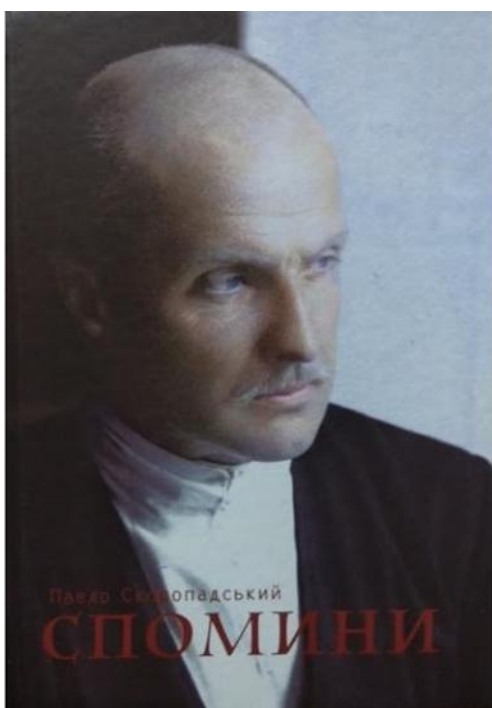
Видання «Скоропадський. Спогади 1917-1918» підготувала група фахівців Інституту археографії Академії наук. Текст спогадів Гетьмана подано мовою оригіналу, з коментарями, ґрунтовною післямовою і анотованим покажчиком імен.

Йшов четвертий рік світової війни. Втомлений подіями генерал-лейтенант російської імператорської армії Павло Петрович Скоропадський, нащадок старовинної

старшинської фамілії, ще не знав, що стане гетьманом незалежної Української Держави.

Епоха змін, яку самовбивчо наближали революціонери всіх мастей, перетворилася на апокаліпсис, війну всіх проти всіх, але Скоропадському стало духу взяти на себе невдячну ношу державного будівництва. Спроба закінчилася цілковитим і очікуваним провалом, але окремі починання гетьмана дотривали до наших днів: саме йому Україна завдячує, наприклад, Академією наук.

Для якнайширшого кола читачів, усіх, кого цікавить історія України та постать Скоропадського зокрема.

Скоропадський П. Споми́ни : кінець 1917 – грудень 1918 року. – Київ: Темпоре, 2019. – 856 с.

За правилами жанру мемуари пишуться людьми, які творили історію – політичну, суспільну, військову, релігійну, мистецьку. А часто-густо ці історії взаємодіють між собою: дотикаються, взаємопроникають, переплітаються, доповнюють одна одну, конкурують. У мемуарах йдеться про діяння автора (виклад, мотиви, оцінки), а також про діяння інших визначних особистостей, з якими автору доводилося перетинатися.

Мемуари Павла Скоропадського не мають художньої вартості, вся їхня вартість – фактажна, документальна і – трохи – оцінкова, та цього цілком досить. Це – саме те, що треба, щоб скласти уявлення про епоху; ще одна і цього разу, здається, остання частинка панорамної складанки. «Спогади» розвіюють міф, який сформувався про Скоропадського, ще як він був при справах і невдовзі потому, як від них відійшов. Міф покликаний дискредитувати цю постать та її вчинки. Мовляв, гетьман прийшов до влади на німецьких багнетах, виконував волю і забаганки німців і постійно та в усьому озирався на них, був, отже, фігурою маріонетковою. По багатьох десятиріччях читач в Україні нарешті може почути слово скомпрометованого на своє не так виправдання, як пояснення дій.

Український переклад споминів гетьмана України Павла Скоропадського, які висвітлюють події періоду 1917–1918 рр., здійснено в рамках видавничого

проекту Східноєвропейського дослідного інституту ім. В. К. Липинського (Філадельфія, США).

Читач має змогу ознайомитися з досі невідомими авторськими додатками до споминів та раніше не публікованими частинами мемуарів гетьмана «Моє дитинство на Україні» у перекладі упорядників. У фотододатку вперше публікуються матеріали та фотографії з Архіву Східноєвропейського дослідного інституту ім. В. К. Липинського у Філадельфії (США), колекцій Українського музею та бібліотеки у Стемфордї (шт. Коннектикут, США), Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського й Національного заповідника «Глухів».

Видання містить колоризовані фотографії-реконструкції гетьмана України Павла Скоропадського. Книга розрахована на істориків і політологів, усіх, хто цікавиться історією України.

Гай-Нижник П. Павло Скоропадський і Власний Штаб гетьмана всієї України: боротьба за владу і державність. – Київ: Крок, 2019. – 626 с.

У новій книзі доктора історичних наук П.П.Гай-Нижника на основі широкого спектру документальних джерел та матеріалів, значна частина яких вперше вводиться до наукового обігу, автор висвітлює підготовку й перебіг перевороту П.Скоропадського 29 квітня 1918 р., змальовує життя при дворі й у палаці гетьмана, розкриває структуру та діяльність Головної Квартири ясновельможного пана

гетьмана всієї України П.Скоропадського, зокрема гетьманського Власного Штабу й канцелярії, а також характеризує його довірених осіб та ад'ютантів за часів існування Української Держави у формі Гетьманату (29 квітня – 14 грудня 1918 р.).

Переважна більшість старшин та службовців Головної Квартири були співучасниками гетьманського перевороту, що привів П.Скоропадського до влади, й мали суттєвий вплив на диктатора України та його рішення як його довірені особи чи давні знайомі тощо, а отже й позалаштунково впливали і на загальні чи окремі політичні процеси в Українській Державі.

Охарактеризовано комплектацію та повноваження особистої охорони П.Скоропадського та гетьманських спеціальних служб, проаналізовано їхню діяльність протягом існування Української Держави. Висвітлено перебіг підготовки збройного заколоту проти П.Скоропадського та хроніку розгортання антигетьманського повстання на чолі з Директорією, що призвело до падіння Української Держави у формі Гетьманату 14 грудня 1918 р.

Для істориків, політологів, дослідників історії державної служби і державного управління, а також широкого загалу читачів, що цікавляться історією українського державотворення.

Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контрверсії : Всеукраїнська наук. конференція, 19–20 травня 2008 р. / відп. ред. В. Ф. Верстюк. – К. : Вид-во ім. О. Теліги, 2008. – 320 с.

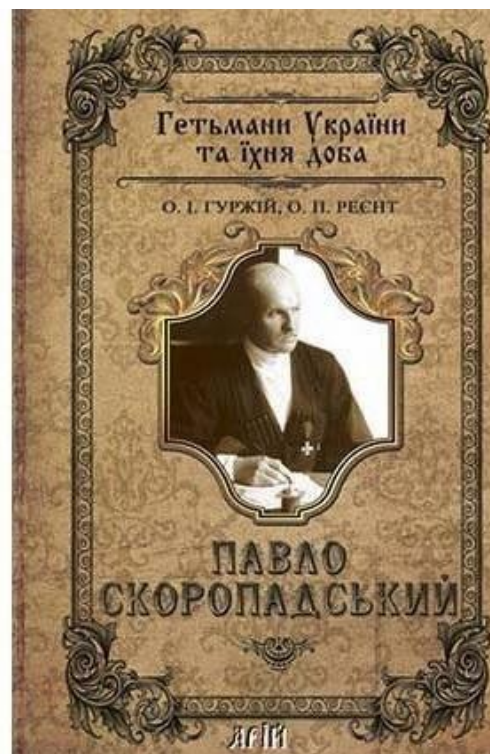
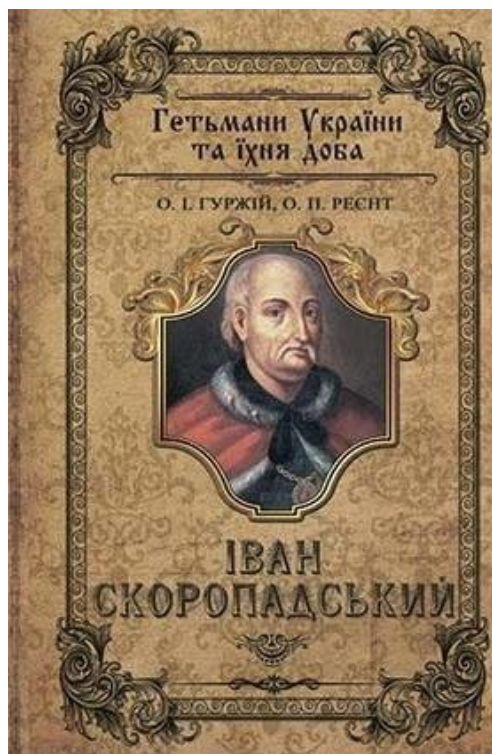
В основу збірки покладено матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контрверсії», присвяченої 90-річчю утворення Української Держави та 135-річчя від дня народження П. Скоропадського. Подано різні оцінки періоду Гетьманату в історії України, як одного із рельєфних етапів українського державотворення. Присутність на тогочасній політичній арені Павла Скоропадського відіграла не останню роль у визначенні форми державності.

Глушко К. Українська Держава – жорсткі уроки. Павло Скоропадський. Погляд через 100 років. – Харків: Видавництво КДС, 2018. - 334 с.

Події 26 тижнів перебування при владі в Україні «останнього гетьмана» Павла Скоропадського у 1918 році досі зумовлюють палкі суперечки істориків. «Оперетковий гетьман» чи «визначний державник», «німецька маріонетка» чи справжній відновлювач українства?

У пропонованій праці проекту «LikБез. Історичний фронт» представлено спектр думок дослідників: від апологетів гетьмана до скептиків та противників. Крім того, ми побачимо найширші кордони України, розбудову українського війська, відносини з Кримом, встановлення кордону з Росією, який дуже несхожий на сучасний...

Гуржій О.,Реснт О. Іван Скоропадський. Павло Скоропадський. Гетьмани України та їхня доба.- Київ: Вид-во Арій, 2013. - 384 с.

У книзі через призму однієї гетьманської родини розглядаються долі представників політичної еліти України XVIII - початку XX ст., які відіграли важливу роль не лише у вітчизняній, а й у світовій історії.

Для істориків, викладачів та всіх, хто цікавиться минулим українського народу.

Державник і Держава: до 100-річчя проголошення Павла Скоропадського Гетьманом України. Збірник наукових праць / Редкол.: Г. Папакін (голова) та ін.; упоряд. Д. Гордієнко та Л. Бевз. – К., 2018: [Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України; Музей Гетьманства]. – 240 с.

Збірка наукових праць присвячена висвітленню постаті гетьмана Павла Скоропадського та його діяльності на чолі Української Держави (1918 р.), а також як очільника українського гетьманського руху в еміграції. Частина матеріалів присвячена родині та оточенню гетьмана, зокрема його спадкоємцю – гетьманичу Данилу Скоропадському.

Видання призначене для науковців, студентів та всіх, хто цікавиться українською історією та культурою.

Журавльов Д. В. Усі гетьмани України / Д. В. Журавльов. – Київ : Гетьман, 2012. – 508 с.

Гетьман. Слово, яке здатне викликати чимало асоціацій практично у кожного українця. Асоціацій героїчних – «гетьманська слава», іронічних – «до булави треба голови», зрештою, самоіронічних – де «два українці, там три гетьмани»... Слово, буквально просякнуте історією і водночас – якоюсь бадьорою, невмирущою енергетикою. Слово,

яке звучить майже як «своє», хоча його походження є неукраїнським і взагалі неслов'янським, не маючи нічого спільного з лунким українським «геть». Так, «гетьмани в золотих жупанах» були не тільки в Україні. Але українською специфікою є те, що саме в Українській козацькій державі гетьман став у силу історичних обставин таким собі квазімонархом, майже незалежним володарем...

Михайлова Ольга. Павло Скоропадський: “Крім негідників, усі підуть за мною”. - Київ: Парламентське видавництво, 2018. – 368 с.

Книга Ольги Михайлової "Павло Скоропадський: "Крім негідників, усі підуть за мною" присвячена політичному, військовому і державному діячеві, Гетьману Української Держави Павлу Скоропадському (1873–1945). Становлення політичного світогляду цього державника доби Української революції та його перетворення на лідера українського консервативного руху показано в світлі сучасної політичної теорії, на матеріалі історичних досліджень та автентичних відгуків сучасників.

Для широкого кола читачів, усіх, хто цікавиться історією України.

Осауленко Л., Засекін В. Гетьман України Павло Скоропадський. 29 квітня 1918 року – 14 грудня 1918 року. Кн.1. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2003. – 592 с.

У книзі волинських авторів Л. Осауленка і В. Засекіна висвітлюється мало вивчена доба боротьби українців за свою державність у 1917–1919 роках ХХ століття. У цей короткий період виринула, немов метеор, і погасла Українська Держава гетьмана Павла Скоропадського. Ця постать в українській історії найменше вивчена і найбільше

табуїзована...

За минулі 85 років не помічено жодної спроби за кордоном, ні тим більше в нас, в Україні написати про останнього гетьмана Павла Скоропадського більш-менш розгорнутий літературний твір. Це перша спроба згаданих авторів у публіцистично-художній формі висвітлити життя Павла Скоропадського у найскладніший період його життя.

Матеріал, який подають автори, безцінний. Адже Леонід Осауленко встиг записати спогади ще живої тоді пані гетьманівни з власною точкою зору Павла Скоропадського на непрості й суперечливі події. Правдива книга допоможе читачеві сформувати неупереджене уявлення про національно-визвольні змагання українського народу на початку ХХ століття. Видання викличе інтерес у істориків, політологів та всіх, хто хоче знати правду про героїчні та трагічні сторінки української історії.

Осауленко Л., Засєкін В. Гетьман України Павло Скоропадський. Книга 2. - Луцьк : Волинська Книга, 2007. – 704 с.

Книга друга «Гетьман України Павло Скоропадський», яку давно очікують читачі, є логічним продовженням першої, що вийшла з друку в 2003 році. У пропонованій праці охоплений той період життя вже колишнього гетьмана України - від 1919 по 1945 роки, - який і до сьогодні лишається в українській історіографії маловивченим.

У книзі другій є чимало розділів, які відтворюють життя українців на Волині, під польською окупацією, і на Великій Україні,

під комуно-московською окупацією. Однак ці розділи теж, хоч і не прямо, а опосередковано, мають стосунок до життя і діяльності останнього гетьмана України.

Останній гетьман Української Держави Павло Скоропадський : бібліогр. покажч. : (до 140-річчя від дня народження великого гетьмана) / ДЗ "Держ. б-ка України для юнацтва" ; уклад. Юлія Вікторівна Круть ; ред. В. Кучерява, Н. Лінкевич, С. Чачко ; відп. за вип. Г. Саприкін. – Київ : [Б. в.], 2013. – 48 с.

Бібліографічний покажчик «Останній гетьман Української Держави Павло Скоропадський» є інформаційним ресурсом про життя та діяльність гетьмана. Видання складається з трьох розділів. У першому розділі подано біографічні відомості про Павла Скоропадського та його родину.

Другий розділ розкриває економічну і політичну діяльність гетьмана. Третій розділ надає інформацію про культурно-освітній процес за часів гетьманування Скоропадського. Показчик доповнений додатками.

Рекомендований бібліотечним працівникам, учителям, викладачам вищих навчальних закладів, студентам, школярам.

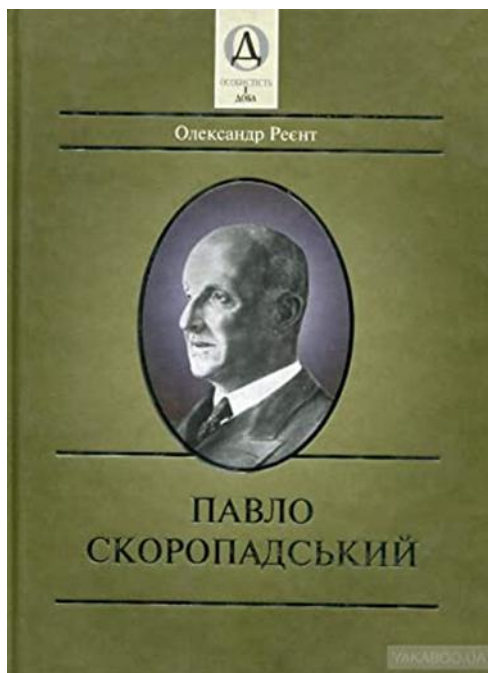
Папакін Г. В. Павло Скоропадський: патріот, державотворець, людина. Історико-архівні нариси. – Київ, 2003. - 282 с.

Ця книга є першим комплексним джерелознавчим дослідженням сторінок життя і діяльності видатного державного і громадського діяча, останнього гетьмана всієї України та військ козацьких Павла Петровича Скоропадського (1873-1945), спробою розглянути цю історичну постать, про яку історики довгий час не писали взагалі або ж звинувачували у зраді національних інтересів, у контексті епохи Української

революції 1917-1921 років та через стосунки з іншими історичними діячами - як ідейними опонентами, так і друзями (М. С. Грушевським, К. Г. Маннергеймом).

Дослідження здійснено професійним істориком-архівістом, є підсумком більш як 10-літньої праці і ґрунтується передусім на маловивчених архівних документах. Павло Скоропадський розглядається не лише як політична постать, а й культурний діяч, нащадок славетного гетьмансько-старшинського роду, відомого в історії України з другої половини XVII ст.

Книга розрахована на широке коло читачів, усіх, хто цікавиться вітчизняною історією, архівною справою, адресована передусім науковцям, працівникам архівних установ.

**Ресніт Олександр. Павло Скоропадський. -
Альтернативи, 2003. – 304 с.**

Узагальнений історичний нарис про політичного і військового діяча, гетьмана Української Держави Павла Петровича Скоропадського. Він відіграв особливу і помітну роль у новітній історії України, залишивши у ній неповторний слід. Блискучий військовий, який пройшов шлях від кавалергарда до генерал-лейтенанта у царській армії, Павло Скоропадський у буремнії 1917-1918 рр. втілює на практиці споконвічну ідею української державності.

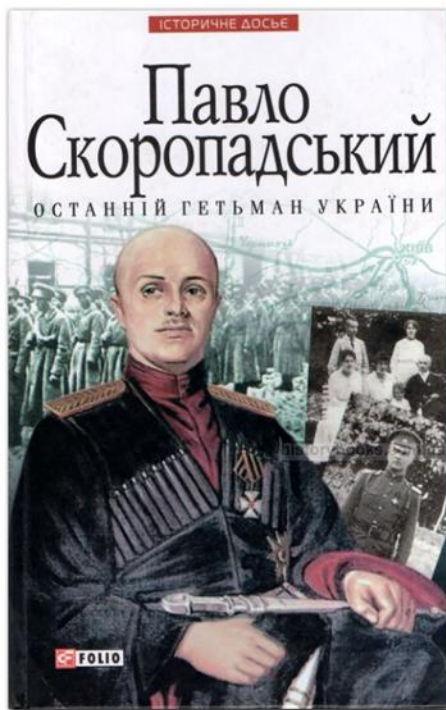
Історичний портрет одного з видатних діячів української історії XX століття гетьмана Павла Скоропадського створено на основі вивчення сучасних вітчизняних і зарубіжних праць. Книга розрахована на широке коло читачів.

**Савченко, В. А. Павло Скоропадський –
останній гетьман України / В. А. Савченко ;
худож.-оформ. Б. П. Бублик, В. А. Мурликін.
– Харків : Фоліо, 2008. – 380 с.**

Книга присвячена Павлу Скоропадському, останньому гетьману України, діяльність якого пов'язана з бурхливими подіями епохи Громадянської війни.

При написанні книги автор використав архівні матеріали, документальні джерела, спогади учасників подій.

Савченко В. А. Павло Скоропадський – останній гетьман України. – Харків: Фоліо, 2008. – 380 с.

Нова книжка відомого історика В. Савченка присвячена Павлу Скоропадському, останньому гетьману України, діяльність якого пов'язана з бурхливими подіями епохи Громадянської війни. Кавалергард і генерал, найбагатший поміщик, плоть від плоті вищого світу Петербурга, що успішно робив кар'єру й особисто знав імператора, він волею долі стає диктатором України. Оцінювати гетьмана Скоропадського можна і як «лиходія», і як «праведника», але саме своєю неоднозначністю він і цікавий. Лев Троцький називав його українським Бонапартом, генерал Денікін — другим Мазепою. Ким же він був насправді? Відповідь на це запитання допоможе знайти книжка, при написанні якої автор використав архівні матеріали, документальні джерела, спогади учасників подій.

Солуха П. Договір з Москвою проти гетьмана Павла Скоропадського. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. – 384 с.

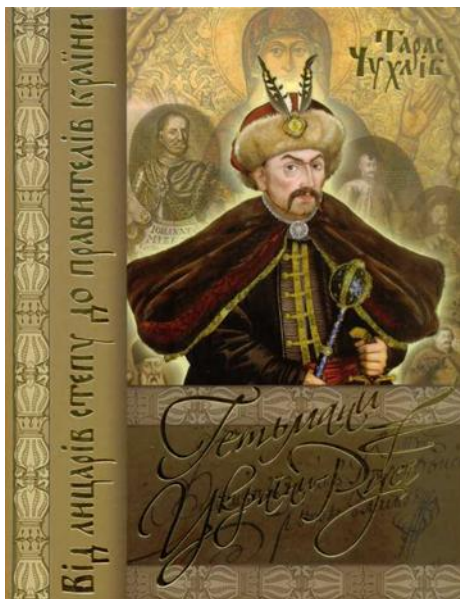
Договір з Москвою проти гетьмана Павла Скоропадського це наслідок, що зіткнулися в Україні протилежні сили: одна - інтернаціональна, соціалізаторська, комуністична, поневолююча, друга - національна, патріотична, приватно-власницька, любляча волю. Від різниці світоглядів

одних та других походить різниця розуміння подій, обставин, бажань та способів здійснення своїх ідей, ідеалів, а звідси різниця законодавства та будівництва держави.

Павло Скоропадський // Сто великих українців / Н. В. Астапенко, О. К. Барашкова, А. В. Дарибогова та ін. - К. : Арій, 2011. – С. 330–336.

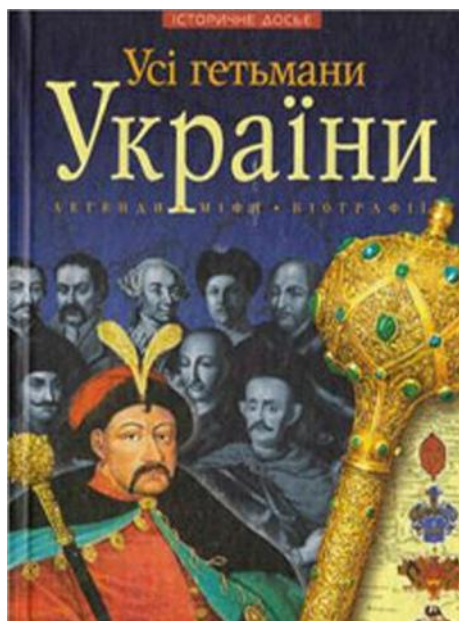
Короткий біографічний нарис присвячений видатній постаті в історії України – Павлу Скоропадському. Громадський і політичний діяч, гетьман Української держави своєю діяльністю впливав на формування і розбудови української державності.

Чухліб Т. В. Гетьмани України-Русі. – Донецьк : ТОВ «ВКФ «БАО», 2012. – 304 с.

Історія нашої держави надзвичайно багата на події та героїв. У цьому виданні змальовано тридцять три історичних портрети найбільш відомих володарів гетьманської булави давньої України-Русі. Читач познайомиться зі сповненими пригод і випробувань біографіями козацьких ватажків, дізнається багато цікавих фактів з особистого життя гетьманів, довідається про їхню роль на військовій і політичній арені. Автор книги – доктор

історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, директор Науково-дослідного інституту козацтва, заслужений діяч науки і техніки України – спирається у своїй праці на оригінальні архівні документи, враховуючи останні досягнення вітчизняної та зарубіжної історичної науки.

«...Я оголошую себе Гетьманом всієї України» : Павло Петрович Скоропадський // Усі гетьмани України : легенди, міфи, біографії / О. П. Реснт, І. А. Коляда. - Харків : Фоліо, 2007. – С. 374–411.

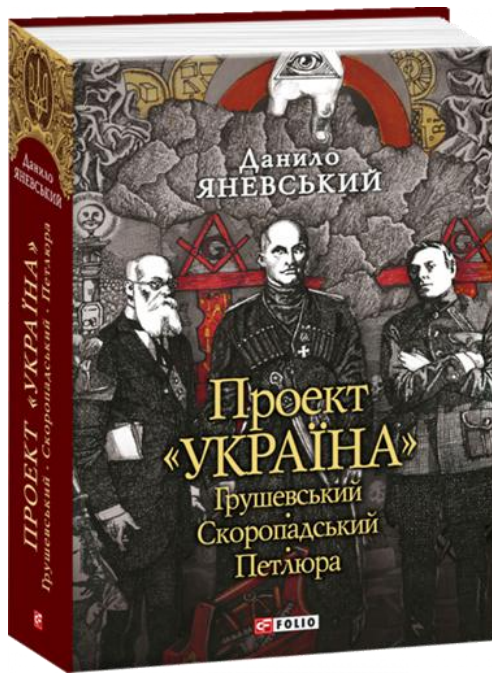
Нарис присвячений визначному українському державному і політичному діячеві, воєначальнику, гетьману України Павлу Скоропадському. Його несподівана політика, спроба утвердити монархічну форму правління в Україні та розв'язати широкий спектр соціально-економічних, національно-культурних, зовнішньо-політичних проблем – все це лягло в основу написання правдивого життєпису останнього гетьмана України.

Яневський Д. Павло Скоропадський. Портрет на тлі епохи. – Харків: Фоліо, 2023. – 256 с.

На сторінках цієї книги, що адресована не тільки політикам, журналістам, політологам, а й тим читачам, які мають бажання дізнатися більше про історію своєї країни, автор намагається сформуванати цілісне, несуперечливе уявлення про феномен національних протодержавних утворень на території сучасної України в 1917—1920 рр. Павло Скоропадський – герой російсько-японської та Першої світової війни, корпусний командир, ініціатор його, корпусу, українізації, нащадок старшинського козачого роду. Особиста

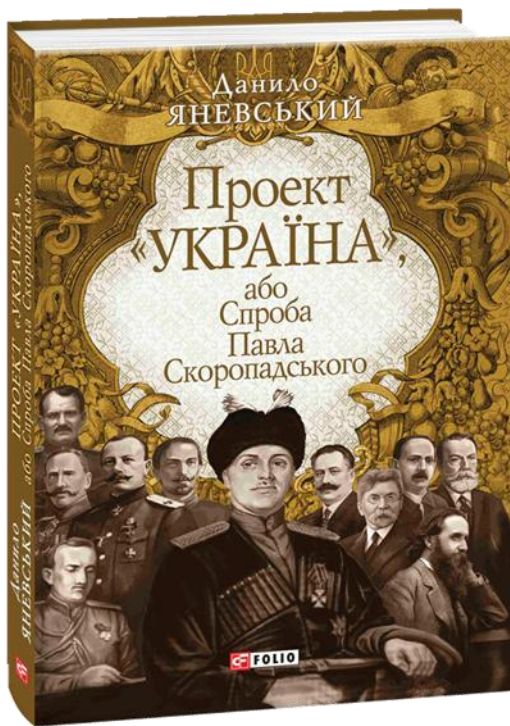
харизма генерал-лейтенанта, наявність такої-сякої професійної команди відкривали можливості стабілізувати соціально-економічну, політичну ситуацію в країні. Але того не сталося. Чому? Саме про це текст, який Ви тримаєте в руках.

Яневський Данило. Проект «Україна».
Грушевський. Скоропадський. Петлюра. –
Харків: Фоліо, 2020. – 800 с.

Книга журналіста, телеведучого, доктора історичних наук Данила Яневського є навчальним посібником для політиків, журналістів, політологів та любителів з написання, переписування та удосконалювання Конституції України. На сторінках цієї книги автор намагається сформувати цілісне, несуперечливе, ясне уявлення про феномен української державності. На його думку, багатьом публіцистам та історикам, які досліджували

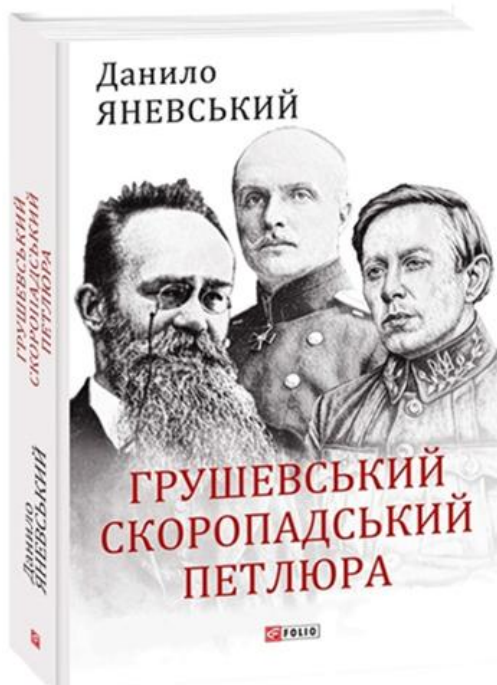
цю тему, попри їх тривалі і вперті зусилля, бракує об'єктивності. Він не зміг утриматися від спокуси сформулювати свої варіанти відповідей на питання: у чому була суть «Української революції» під проводом Української Центральної Ради і яку історію написав видатний національний історик Михайло Грушевський? Якою бачив Україну засновник Української гетьманської держави 1918 року Павло Скоропадський і чому загинуло це державне утворення? Хто, як і коли насправді створив Директорію та хто стояв за спиною Симона Петлюри? Ви дізнаєтесь, що приховують сучасні міфотворці про вітчизняну історію періоду 1917–1920 рр., і спробуєте разом із автором з'ясувати, що саме відбувалося на теренах сучасної України у цей час.

Яневський Д., Тесленко Д. Проект «Україна», або Спроба Павла Скоропадського. Харків : Фоліо, 2010 . – 288 с.

Книга журналіста, телеведучого, доктора історичних наук є черговою частиною навчального посібника для політиків, журналістів, політологів та любителів з написання, переписування та удосконалювання Конституції України. На сторінках цієї книги автор намагається сформувати цілісне, несуперечливе, ясне уявлення про феномен Української гетьманської держави 1918 року. На його думку, багатьом публіцистам та історикам, які досліджували цю тему, попри їх тривалі й вперті зусилля бракує об'єктивності.

Він не зміг утриматися від спокуси сформулювати свій варіант відповіді на питання: якою бачив цю українську державу її засновник — Павло Скоропадський? Якими були політична форма та зміст цієї держави? Та чому загинуло це, за словами автора, «єдине державне утворення на території сучасної України, яке мислилося його фундаторами та будівниками як правове та демократичне»?

Яневський Д. Грушевський, Скоропадський, Петлюра. – Харків: Фоліо, 2020. – 800 с.

На сторінках цієї книги, що адресована не тільки політикам, журналістам, політологам, а й тим читачам, які мають бажання дізнатися більше про історію своєї країни, автор намагається сформувати цілісне,

несуперечливе уявлення про феномен національних протодержавних утворень на території сучасної України в 1917—1920 рр. Дослідник сформулював свої варіанти відповідей на питання: що таке «українські національно-визвольні змагання»? , що приховує термін «Українська революція»? , яку історію написав Михайло Грушевський? , якою бачив Україну засновник Української Держави Павло Скоропадський? , хто, як і коли насправді створив Директорію та хто стояв за спиною Симона Петлюри? Ви дізнаєтесь, що приховують сучасні міфотворці про буремні події 1917—1920 рр., сформуєте несуперечливе уявлення, що насправді відбувалося на теренах сучасної України у ті часи.

Матеріал з відкритих джерел інтернету.